

Opettajankoulutuksen kehittämishojelman toimeenpanosuunnitelma

Dokumentissa puhutaan opettajankouluttajista, opettajankoulutuksen sidosryhmistä, oppilaitoksen johtajista, koulutuksen järjestäjistä sekä opettajankoulutusyksiköistä.

- **Opettajankouluttajilla** tarkoitetaan korkeakoulujen toteuttamassa opettajankoulutuksessa työskenteleviä ainelaitosten opettajia, oppiaineiden, opetuksen, oppimisen ja kasvatuksen asiantuntijoita, jotka opettavat tai ohjaavat opettajankoulutuksen kursseilla, seminaareissa tai harjoitteluissa (opettajankoulutusyksiköt, ainelaitokset, harjoittelukoulut ja muut harjoitteluympäristöt).
- **Opettajankoulutuksen sidosryhmiä** ovat koulutuksen järjestäjät, Opetushallitus, opetus- ja kulttuuriministeriö, muut viranomaiset, opettajajärjestöt, kolmas sektori ja yritykset.
- **Oppilaitoksen johtajalla** tarkoitetaan koulujen ja oppilaitosten johtajaa sekä varhaiskasvatuksen yksiköiden johtajaa
- **Koulutuksen järjestäjällä** tarkoitetaan varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjä ja jatkuvan oppimisen tarjonnan järjestäjiä.
- **Opettajankoulutusyksiköllä** tarkoitetaan yksikköä, joka järjestää pedagogisia opintoja korkeakoulussa, esimerkiksi kasvatustieteellinen tiedekunta.

Ryhmä 1. Puheenjohtajat Anu Warinowski ja Anu Laine

Tavoite 1. Ennakoinnilla ja opiskelijavalinnoilla veto- ja pitovoimaa

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja korkeakoulut kehittävät keskeisten sidosryhmien kanssa opettajatarpeiden ennakointia ja vahvistavat opetus- ja kasvatusalan veto- ja pitovoimaa.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

Ennakointi

- Opetus- ja kulttuuriministeriö kehittää ennakkoinnin edellytyksenä olevan opettajatiedon saatavuutta eri opettajaryhmien ja alueellisten tarpeiden osalta.
- Korkeakoulut rakentavat opettajankoulutuksen tietovarannon osaamistarpeiden ja ydinosaamisen selvittämiseksi.
- Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö sovittavat yhteen opettajatarpeet ja koulutusmäärät.
- Korkeakoulut vahvistavat yhteistyötä koulutuksen järjestäjien ja keskeisimpien sidosryhmien kanssa.

Veto- ja pitovoima

- Korkeakoulut huolehtivat opettajankoulutuksen houkuttelevuudesta ja opiskelun joustavuudesta.
- Korkeakoulut, koulutuksen järjestäjät, sidosryhmät ja opetus- ja kulttuuriministeriö huolehtivat osaltaan opetus- ja kasvatusalan veto- ja pitovoimasta esimerkiksi viestinnällisin keinoin sekä tekemällä yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Erityisesti kiinnitetään huomiota alueellisen ja yhteiskunnallisen eriytymisen ja eriarvoisuuden ehkäisemiseen.

2. Toteutumisen seuranta

Ennakointi

- Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö seuraavat käytettävissä olevia määrällisiä ja laadullisia tietoja ja hyödyntävät niitä sovitettaessa yhteen opettajatarpeita ja koulutusmääriä.
- Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö analysoivat tarpeiden ja koulutusten yhteensovittamista (koulutusmuutokset).

- Korkeakoulut seuraavat sidosryhmäyhteistyön muotoja ja määrää laatutyössään.

Veto- ja pitovoima

- Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö seuraavat hakijamääriä, valmistumisprosentteja ja muita seurantatietoja, esimerkiksi uraseurantakyselyt.
- Korkeakoulut, sidosryhmät ja opetus- ja kulttuuriministeriö tarkastelevat opetus- ja kasvatusalan veto- ja pitovoimaa.

3. Aikataulu

Ennakointi

- Seurantaa ja analyysiä tehdään jatkuvasti saatavissa olevan tiedon pohjalta.

Veto- ja pitovoima

- Korkeakoulut, opetus- ja kulttuuriministeriö ja sidosryhmät analysoivat jatkuvasti hakijamääriä, valmistumista ja kasvatus- ja opetuslalla pysymistä.

Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja yhteistyössä tutkimusperustaisesti ja ottamalla huomioon hakijoiden moninaisuuden ja kansainvälisyyden.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Yliopistot ja ammattikorkeakoulut laajentavat valintayhteistyötä yli korkeakoulusektorien.
- Korkeakoulut vahvistavat opettajankoulutuksen valintojen tutkimusta.
- Korkeakoulut vahvistavat opettajankoulutuksen houkuttelevuutta moninaisille hakijoille.

2. Toteutumisen seuranta

- Korkeakoulut seuraavat opiskelijavalintojen yhteistyön kehittymistä, esimerkiksi Kasvatusalan valintayhteistyöverkoston ja AMKOPE-ryhmän tapaamiset.
- Korkeakoulut seuraavat opettajankoulutukseen valittujen henkilöiden moninaisuutta ja valintatutkimusten tuloksia.

3. Aikataulu

- Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen valintayhteistyötapaamiset käynnistyvät lukuvuonna 2022–2023.
- Korkeakoulut seuraavat opettajankoulutuksen opiskelijavalintojen tutkimusta.

Koulutuksen järjestäjät tukevat opettajien ja johtajien hyvinvointia ja jatkuvaa osaamisen kehittämistä kehityssuunnitelmien suunnassa.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Korkeakoulut sisällyttävät hyvinvointiosaamista opettajankoulutusten opetussuunnitelmiin ja jatkuvan oppimisen koulutusten tarjontaan.
- Koulutuksen järjestäjät kehittävät työhön siirtymisvaiheen tukea kuten perehdyttäminen ja mentorointi esimerkiksi yhteistyössä korkeakoulujen kanssa.
- Koulutuksen järjestäjät vastaavat oppilaitosten kehityssuunnitelmista ja opettajien jatkuvan oppimisen kehityssuunnitelmista sekä niiden linjakkuudesta.

2. Toteutumisen seuranta

- Korkeakoulut seuraavat hyvinvointiosaamisen opetusta ja opetusmenetelmien kehitystä opettajien koulutuksissa ja jatkuvassa oppimisessa.
- Koulutuksen järjestäjät seuraavat opettajien työhön siirtymisvaiheen tuen toimivuutta ja vaikuttavuutta
- Korkeakoulut seuraavat hyvinvointikyselyiden tuloksia, esimerkiksi TALIS-kysely. Koulutuksen järjestäjät seuraavat henkilöstön hyvinvointia ja kehityssuunnitelmia omien mittareidensa ja järjestelmiensä avulla.

3. Aikataulu

- Hyvinvointikyselyiden tuloksia seurataan vuosittain.

Korkeakoulut ja muut opettajien jatkuvan oppimisen tarjonnan järjestäjät edistävät opettajien urapolun joustavia siirtymiä mahdollistamalla kelpoisuuksien ja osaamisen hankkimisen eri vaiheessa uraa, myös työn ohessa.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Koulutuksen järjestäjät tehostavat henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien laatimista ja niiden suunnassa etenemistä.
- Korkeakoulujen, opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteistyönä selkiytetään opettajien jatkuvan oppimisen kokonaisrakennetta ja vahvistetaan sen tutkimusperustaisuutta.
- Korkeakoulut kehittävät opetusta modulaarisuuden mahdollistamiseksi erityisesti kelpoisuuden tuottavissa opinnoissa.

2. Toteutumisen seuranta

- Koulutuksen järjestäjät seuraavat henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien käytön laajuutta ja toimivuutta.
- Korkeakoulut arvioivat rakenteellisesti ja sisällöllisesti jatkuvaa oppimista kansallisten ja kansainvälisten seurantatutkimusten avulla.
- Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö seuraavat suoritettujen opintopisteiden määrää ja jakautumista (kelpoisuuden tuottavat opinnot ja niiden suorittajat).

3. Aikataulu

- Korkeakoulut, opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus kehittävät opetus- ja kasvatustieteen henkilöstön jatkuvaa oppimista rakenteellisesti ja sisällöllisesti lukuvuonna 2023–2024.
- Korkeakoulut aloittavat moduulien tarjonnan suunnittelun lukuvuonna 2022–2023.

Ryhmä 2. Puheenjohtajat Auli Toom ja Laura Hirsto

Tavoite 2. Opettajien osaamisen kehittyminen on tutkimusperustaista ja jatkuvaa

Opettajankoulutusta kehitettäessä korkeakoulut ottavat huomioon opettajankoulutuksen monialaisuuden ja tutkimusperustaisuuden (esimerkiksi opettajan osaamisen mallit), osaamisperustaisuuden (esimerkiksi työelämätarpeet, mahdollisuudet opiskella ja harjoitella ohjatusti erilaisissa toimintaympäristöissä) sekä kontekstit, joissa opettaja toimii (esimerkiksi henkilökohtainen, yhteisö ja globaali konteksti).

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

Opettajankoulutuksen monialaisuus ja tutkimusperustaisuus

- Korkeakoulut ja koulutuksen järjestäjät seuraavat oppimisen, opetuksen ja opettajankoulutuksen kansallista ja kansainvälistä tutkimusta. Ne tukeutuvat tutkimukseen suunniteltaessa opettajankoulutuksen opetussuunnitelmia, ja opetus- ohjaus- ja arviointimenetelmiä sekä kehitettäessä opettajankoulutusta monialaisessa yhteistyössä.
- Korkeakoulut tutkivat opettajankoulutusta suunnitelmallisesti ja hyödyntävät tutkimustuloksia haasteiden ja vahvuuksien tunnistamisessa sekä opettajankoulutuksen kehittämisessä; tätä tukee mm. suunnitteilla oleva kaikkien Suomen yliopistojen yhteinen opettajankoulutuksen tutkimusohjelma, Suomen kasvatustieteelliseen seuraan perustettava opettajankoulutuksen tutkimuksen teemaryhmä sekä kansallinen foorumi¹, jossa tuloksia käsitellään.
- Korkeakoulujen, sidosryhmien, tutkimusseurojen ja alan verkostojen yhteistyötä tukee kansallinen foorumi, kehitettäessä opettajankoulutusta ja rakennettaessa ymmärrystä yhteisestä opettajuudesta.
- Korkeakoulut tutkivat opettajaopiskelijoiden oppimista, opiskeluun ja työhön sitoutumista opettajankoulutuksen aikana sekä opettajankoulutuksen vaikuttavuutta. Koordinoinnin avulla saadaan kansallista tutkimustietoa.
- Korkeakoulut tukevat opettajankouluttajia jatkuvaan oppimiseen ja opettajankoulutuksen tutkimusperustaiseen kehittämiseen ja ohjaavat allokoimaan tähän toimintaan työaika.
- Korkeakoulut ottavat huomioon koulutuksessaan tutkimuksen tuottamien näkökulmien lisäksi opettajankoulutuksen kehittämisohjelma sekä kansalliset opetussuunnitelmat ja ammatillisten tutkintojen perusteet.

¹ Kansallinen foorumi on vuonna 2023 Opettajankoulutusfoorumi

Opettajankoulutuksen osaamisperustaisuus

- Korkeakoulut tukeutuvat opettajankoulutuksen osaamistavoitteiden määrittelyssä ja opetuksen suunnittelussa oppimisen, opetuksen ja opettajankoulutuksen tutkimustietoon, opettajankoulutuksen kehittämisohjelmassa kuvattuihin tavoitteisiin sekä opiskelija- ja sidosryhmäpalautteisiin ja työelämän tarpeisiin.
- Osaamisen tunnistamisen käytäntöjä kehitetään tutkimusperustaisesti ja käytäntöjen avulla varmistetaan valmistuvilta opettajilta edellytettävä osaaminen.
- Korkeakoulut tukevat opettajankouluttajien pedagogisen osaamisen kehittämistä, jotta heillä on monipuolista osaamista tutkimus- ja osaamisperustaisessa opettajankoulutuksessa.

Opettajan työn kontekstien ottaminen huomioon

- Korkeakoulut huolehtivat opettajaksi oppimisen ympäristöjen monipuolisuudesta kattaen sekä fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset että digitaaliset ympäristöt. Opettajaopiskelijat saavat riittävät valmiudet toimia erilaisissa nykyisissä ja tulevaisuuden oppimisympäristöissä.
- Opettajaopiskelijat omaksuvat valmiudet jatkuvaan oppimiseen opettajan työssä: erilaisissa vuorovaikutteisissa oppimisympäristöissä ja ammatillisissa yhteisöissä.
- Opettajaopiskelijat oppivat toimimaan vertaisvuorovaikutuksessa, kehittymään yhdessä ja huolehtimaan ammatillisesta hyvinvoinnistaan.
- Opettajat ovat tietoisia paikallisista, kansallisista ja kansainvälisistä opetuksen ja koulun kehittämisen tavoitteista.

2. Toteutumisen seuranta

Opettajankoulutuksen monialaisuus, tutkimus- ja osaamisperustaisuus sekä kontekstit

- Korkeakoulujen opettajankoulutusten opetussuunnitelmat ja niiden kehittäminen ovat linjakkaita ja heijastelevat
 - ajankohtaisia oppimisen, opetuksen ja opettajankoulutuksen tutkimustuloksia
 - opettajankoulutuksen kehittämisohjelmassa esitettyjä tavoitteita sekä korkeakoulujen ja sidosryhmien yhteistyössä tekemiä linjauksia
 - opiskelija- ja sidosryhmäpalautteissa esille nostettuja asioita
 - työelämän tarpeita
 - konteksteja, joissa opettajat toimivat

- jatkuvan oppimisen edellytyksenä olevien valmiuksien oppimista.
- Korkeakoulut tarkastelevat edellä mainittuja näkökulmia.
- Korkeakoulut esittelevät ja julkaisevat opettajankoulutusta koskevaa tutkimusta eri foorumeilla. Tässä on tukena muun muassa suunnitteilla oleva kaikkien Suomen yliopistojen yhteinen opettajankoulutuksen tutkimusohjelma, Suomen kasvatustieteelliseen seuraan perustettava opettajankoulutuksen tutkimuksen teemaryhmä sekä kansallinen foorumi.
- Kansallisessa foorumissa esitellään opettajankouluttajien pedagogisen osaamisen kehittämisen käytäntöjä.
- Osaamisperustaisuutta tarkastellaan tutkimuksen perusteella kriittisesti ja kehitetään tarvittaessa.

3. Aikataulu

- Korkeakoulut seuraavat opetussuunnitelmien tutkimus- ja osaamisperusteisuutta vuosittain.

Korkeakoulut tekevät yhteistyötä yleisen pedagogisen kelpoisuuden tuottavien opintojen riittävän yhtenäisyyden saavuttamiseksi

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Kansallinen foorumi koordinoi yliopistojen ja korkeakoulujen yhteistyötä, jossa tavoitellaan pedagogisen kelpoisuuden tuottavien opintojen riittävän yhtenäisyyden saavuttamista.
- Korkeakoulut tarkastelevat vastuullaan olevia opettajan pedagogisia opintoja suhteessa yhdessä laadittuihin pedagogisten opintojen osaamiskuvauksiin ja pedagogisen osaamisen alantutkimukseen.
- Korkeakoulut tunnistavat ja kuvaavat opettajan pedagogisen osaamisen ydinaineksen yhdessä neuvotellen kasvatustieteiden alan tutkimukseen perustuen.

2. Toteutumisen seuranta

- Korkeakoulut esittelevät kansallisen foorumin tapaamisissa toisilleen opettajan pedagogisten opintojen uudistamista.
- Kansallinen foorumi raportoi yhteistyöstä ja pedagogisen kelpoisuuden tuottavien opintojen riittävän yhtenäisyyden saavuttamisesta säännöllisin väliajoin.

3. Aikataulu

- Aikataulusta keskustellaan kansallisessa foorumissa korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa yhdessä keväällä 2023.

Koulutuksen järjestäjät ja jatkuvan oppimisen tarjonnan järjestäjät kehittävät opettajien perehdyttämiskoulutusta ja jatkuvaa oppimista yhteistyössä tutkimusperustaisesti.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Koulutuksen järjestäjät johtavat opetustoimen henkilöstön osaamista ottamalla huomioon strategiat, henkilöstön tarpeet ja jatkuvaan oppimiseen liittyvän tutkimuksen.
- Opetustoimen henkilöstökoulutukset perustuvat aikaisempaan kansalliseen ja kansainväliseen tutkimustietoon sekä palautetietoon.
- Opetustoimen henkilöstön jatkuvan oppimisen tarjonnan järjestäjät toteuttavat linjakasta opetustoimen henkilöstön koulutusta ja ammatillista kehittymistä.
- Koulutuksen järjestäjät kehittävät yhteistyössä opetustoimen henkilöstön perehdytyskoulutusta ja mentorointia.
- Korkeakoulut kehittävät tutkimusperustaisia, kysyntälähtöisiä ja saavutettavia jatkuvan oppimisen palveluita.

2. Toteutumisen seuranta

- Opetushallitus esittelee opetustoimen henkilöstökoulutuksen tarjontaa kansallisesti.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö kehittää ennakoinnin edellytyksenä olevan opettajatiedon saatavuutta (määrällisten opettajatarpeiden selvittäminen, paikalliset ja alakohtaiset tarpeet).
- Kansallisen foorumin yhteydessä jaetaan jatkuvan oppimisen hyviä käytänteitä.

3. Aikataulu

- Kansallinen foorumi järjestää keväällä 2023 tilaisuuden, jossa arvioidaan jatkuvan oppimisen käytänteitä.

Ryhmä 3. Puheenjohtajat Sari Harmoinen ja Eila Lindfors

Tavoite 3. Opettajankoulutus ja opettajien jatkuva oppiminen vahvaksi yhteistyöllä ja verkostoilla

Korkeakoulut vahvistavat opettajankoulutuksen ja tutkimuksen laatua, vaikuttavuutta sekä opettajankouluttajien osaamista yhteistyörakenteiden avulla.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Korkeakoulujen ja opettajajärjestöjen opettajankoulutuksen asiantuntijat johtavat tavoitteellisesti ja vaikuttavasti opettajankoulutuksen alan temaattisia, alakohtaisia ja alueellisia verkostoja, joissa on mukana opettajankouluttajia ja sidosryhmien edustajia. Verkostot vahvistavat opettajankoulutuksen yhteiskuntasuhdetta ja myönteistä mielikuvaa kasvatusta ja opetusalaan.
- Korkeakoulujen opettajankoulutusyksiköt vastaavat opettajankouluttajien työnkuvan kehittämisestä ja ohjaavat sisällyttämään työaikasunnitelmiin työaikaa opettajankouluttajien osaamista tukevaan ja kehittymistä vahvistavaan verkostoitumiseen.
- Korkeakoulujen opettajankouluttajat tekevät yhdessä työnantajan kanssa henkilö- ja tiimikohtaiset verkostoitumista tukevat ammatillisen kehittymisen suunnitelmat. Niihin sisällytetään muun muassa opettajankouluttajien työelämäjaksoja sekä kansallista ja kansainvälistä opettajavaihtoa. Opettajankoulutusyksiköt tekevät yhteistyötä korkeakoulun pedagogisesta kehittämisestä vastaavien yksiköiden ja ryhmien kanssa.
- Kansallinen foorumi² edistää nykyisten yhteistyörakenteiden kehittämistä kattamaan koko kasvatusta, opetuksen ja koulutuksen alan.

2. Toteutumisen seuranta

- Korkeakoulujen johto seuraa työaika- ja kehittymissuunnitelmien seurantaan
- Kansallisessa foorumissa vertaillaan ja kehitetään yhteistyömalleja.
- Korkeakoulut seuraavat kasvatustieteen alan positiivista medianäkyvyyttä.

3. Aikataulu

² Kansallinen foorumi on vuonna 2023 Opettajankoulutusfoorumi

- Alkaen lukuvuodesta 2023. Seuranta ja analyysiä tehdään pitkällä jännteellä.

Opettajankouluttajat osallistuvat yhteistyöhön, verkostoihin ja kumppanuuksiin sekä tutkimus- ja kehittämishankkeisiin. Yhteistyötä tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti ja yli korkeakoulu-, yksikkö- ja koulutusrajojen.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Korkeakoulut tarjoavat yhteisiä opintojaksoja ja mahdollistavat joustavan ristiin opiskelun. Yhteistyössä toteutetaan kansallisia ja kansainvälisiä maisteri- ja tohtorikoulutusohjelmia sekä opettajankoulutusta.
- Korkeakoulut hakevat kehittämis- ja tutkimusrahoituksia yhteistyössä yli korkeakoulurajojen.
- Opettajankouluttajat osallistuvat kansallisiin ja kansainvälisiin verkostomaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin tutkijoina ja tutkimuskumppaneina ja julkaisemalla eri yleisöille.
- Opettajankouluttajat osallistuvat aktiivisesti kansallisiin ja kansainvälisiin konferensseihin ja seminaareihin sekä tieteellisten järjestöjen, tutkimusseurojen tai teemaryhmien toimintaan.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö järjestää kansallisia ja kansainvälisiä verkostotapaamisia yhteistyön ja kumppanuuksien synnyttämiseen, ylläpitämiseen ja vahvistamiseen.

2. Toteutumisen seuranta

- Korkeakoulut seuraavat tieteellisiä, ammatillisia ja yleistajuisia julkaisuja julkaisutietokannoissa sekä tiedeviestintää mediassa.
- Korkeakoulut seuraavat opettajankouluttajien jäsenyyksiä ja osallistumista julkaisuprosesseihin kirjoittajina ja arvioitsijoina sekä toimituskuntien jäseninä.

3. Aikataulu

Seuranta ja analyysiä tehdään jatkuvasti saatavissa olevan tiedon perusteella.

Yhteistyöhön osallistuvat opettajankouluttajien lisäksi opetuksen, ohjauksen ja tuen asiantuntijat, opettajaopiskelijat ja opettajankoulutuksen sidosryhmät, kuten opetusalan järjestöt, varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät, kolmannen sektorin toimijat sekä yritykset. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee yhteistyötä ja verkostoitumista.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Korkeakoulut sisällyttävät opetussuunnitelmien toteutukseen yhteiskunnallista vuorovaikutusta edistäviä monialaisia autenttisia ja innovatiivisia oppimis- ja kehittämistehtäviä opiskelijoille.
- Korkeakoulut järjestävät opettajankoulutusta yhteistyössä hyvinvointialueiden, kolmannen sektorin, asiantuntijaorganisaatioiden ja yritysten kanssa.
- Korkeakoulut järjestävät opettajankoulutusta myös siten, että niihin osallistuvat opettajaksi opiskelevat ja työelämässä toimivat opettajat yhdessä.

2. Toteutumisen seuranta

- Korkeakoulut seuraavat yhteistyössä tehtyjen julkaisujen määriä.
- Kansallisessa ja kansainvälisissä foorumeissa jaetaan hyviä käytänteitä.
- Korkeakoulut seuraavat jatkuvan oppimisen opintopisteiden määrää.
- Korkeakoulut seuraavat yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen määrää ja laatua sekä näkyvyyttä mediassa.

3. Aikataulu

- Seuranta ja analyysiä tehdään jatkuvasti saatavissa olevan tiedon perusteella.

Ryhmä 4. Puheenjohtajat Pekka Risku ja Tapio Lahtero

Tavoite 4. Osaavalla johtamisella oppivaksi ja kehittyväksi yhteisöksi

Johtamisosaaminen on osa opettajan osaamista. Korkeakoulut sisällyttävät johtamisosaamisen opintoja opettajankoulutukseen ja tarjoavat osaamista syventävää koulutusta osana jatkuvan oppimisen koulutustarjontaa.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Kansallinen foorumi seuraa, millaisia johtamisosaamisen opintoja korkeakoulut sisällyttävät opettajankoulutuksiin ja millä tavalla nämä opinnot auttavat opettajaksi valmistuvia ymmärtämään erityisesti pedagogisen johtajuuden yhteisöllisen luonteen sekä tukevat johtajuuteen liittyvien valmiuksien kehittymistä. Korkeakoulut sisällyttävät valitut osiot valitsemillaan tavoilla opettajankoulutuksen opetussuunnitelmiin.

2. Toteutumisen seuranta

- Kansallinen foorumi kokoaa tietoa siitä, miten yhteisöllinen johtajuusosaaminen on otettu huomioon opettajankoulutusten opetussuunnitelmissa ja seuraa opettajankoulutusten toteutumista. Kansallinen foorumi järjestää johtamisaiheisen seminaarin syksyllä 2023.

3. Aikataulu

- Selvitys opetussuunnitelman kirjauksista alkaa vuonna 2023. Selvitys ja esitys ovat valmiina vuoden 2024 loppuun mennessä.

Korkeakoulut kehittävät tutkimusperustaisesti opettajien, oppilaitosten johtajien sekä varhaiskasvatuksen yksiköiden johtajien johtamisosaamisen opintoja.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Korkeakoulut edistävät johtamisosaamisen opintoja tukeutumalla valmistuviin selvityksiin.
- Kansallinen foorumi tarkastelee johtamiskoulutukseen liittyvää kehittämistoimintaa ja toimii yhteistyössä mm. korkeakoulujen ja Opetushallituksen kanssa.
- Kansallinen foorumi koordinoi ja edistää kehittämistoiminnan pohjalta johtamisosaamisen opintoja vastaamaan työelämän tarpeita.

2. Toteutumisen seuranta

- Opetushallitus yhdessä kansallisen foorumin kanssa seuraa työn edistymistä.

3. Aikataulu

- Korkeakoulut suunnittelevat johtamisen koulutuskokonaisuudet vuosien 2023–2024 aikana ja ne otetaan käyttöön vuoden 2025 aikana.

Koulutuksen järjestäjät vahvistavat johtamisen yhteisöllistä luonnetta ja pedagogisen johtamisen roolia kasvatus- ja koulutusalailla.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Koulutuksen järjestäjät kehittävät yksiköiden johtamisjärjestelmiä siten, että ne tukevat pedagogista johtamista ja johtajuutta sekä niiden yhteisöllistä luonnetta.
- Koulutuksen järjestäjät ottavat huomioon johtamisen yhteisöllisen luonteen sekä pedagogisen johtamisen keskeisen roolin kasvatus- ja opetusalan organisaatioiden johtamisessa järjestäessään opettajien, koulujen ja oppilaitosten johtajien sekä varhaiskasvatuksen yksiköiden johtajien perehdyttämis- ja jatkuvan oppimisen opintojaksoja.

2. Toteutumisen seuranta

- Kansallinen foorumi järjestää syksyllä 2023 seminaarin, jossa arvioidaan yhteisöllisen ja pedagogisen johtamisen vahvistumista kasvatusalailla.

3. Aikataulu

- Kansallinen foorumi arvioi tilanteen syksyllä 2023

Opettajankoulutusta ja opetusalan johtamiskoulutusta järjestävät tahot kokoavat yhdessä linjaukset keskeisestä johtamisosaamisesta ja kehittävät johtamisen tutkimusta ja johtamisosaamiseen liittyviä jatkuvan oppimisen malleja.

1. Konkreettiset askelmerkit toimenpide-ehdotusten toteuttamiselle

- Opettajankoulutusta ja opetusalan johtamiskoulutusta järjestävät tahot yhteistyössä kansallisen foorumin kanssa kuvaavat tutkimusperustaisesti koulutusjohtamisen keskeiset osaamiset ja osaamisvaatimukset. Kuvausten laadinnassa otetaan huomioon opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja muiden merkittävien johtamisen hankkeiden tulokset. Opettajankoulutusta ja opetusalan johtamiskoulutusta järjestävät tahot korostavat koulutuksessa johtamisen yhteisöllistä luonnetta ja pedagogista johtamista.
- Opettajankoulutusta ja opetusalan johtamiskoulutusta järjestävät tahot laativat kasvatus- ja koulutusalan johtamisen osaamistarpeiden pohjalta toimintamalleja koulutusjohtamisen osaamisten hankkimiseksi ja jatkuvan oppimisen tukemiseksi ottamalla huomioon osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet.
- Korkeakoulut kehittävät johtamisen jatkuvan oppimisen malleja ja huolehtivat tarjonnan ylläpidosta ja kehittämisestä. Sovitaan vastuista järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä.

2. Toteutumisen seuranta

- Koulutusjohtamisen opintoja järjestävät korkeakoulut seuraavat koulutusjohtamisen toimintamallin kehittymistä.
- Opettajankoulutusfoorumi järjestää syksyllä 2023 seminaarin, jossa arvioidaan koulutusjohtamisen toimintamallin kehittymistä.

3. Aikataulu

- Kansallinen foorumi arvioi tilanteen syksyllä 2023.